

Ettersending av dokument til formannskapet 1. mars 2016

OS 29/16 Kommunereform:

Volda-Ørsta kommune – Utkast til Intensjonsavtale

Økonominotat

Referat leiargruppene 03.02.2016

VOLDA-ØRSTA KOMMUNE

Utkast til Intensjonsavtale

29. FEBRUAR 2016
FORHANDLINGSUTVALA
Ørsta og Volda

Innhald

- 1. Bakgrunn**
- 2. Innleiing og verdiar**
- 3. Visjon og mål**
- 4. Samfunnsutvikling**
- 5. Kommunale tenester**
- 6. Lokaldemokrati. Styring og organisering**
- 7. Kommunal organisering. Namn. Kommunevåpen**
- 8. Arbeidsgjervarpolitikk/tilsette**
- 9. Frivillige lag og organisasjonar**
- 10.Økonomi**
- 11.Planverk og areal**
- 12.Fellesnemnd**
- 13.Innbyggjarinvolvering**
- 14.Hornindal og Stryn**

1. Bakgrunn

Stortinget har vedtatt å gjennomføre ei nasjonal kommunereform der alle kommunar skal utgreie alternativ til dagens struktur.

Målsetjinga er ein ny felles kommune frå 1. januar 2020. Det er kommunestyra som avgjer om kommunane skal slå seg saman eller ikkje, etter råd frå innbyggjarane (rådgjevande folkerøysting).

Måla for reforma er gode og likeverdige tenester til innbyggjarane, ei heilskapleg og samordna samfunnsutvikling, økonomisk robuste og berekraftige kommunar, og styrka lokaldemokrati.

2. Innleiing - verdiar

Arbeidet med ein ny felles kommune skal vere prega av openheit, tillit, respekt, rausheit og likeverd. Ein vil tenkje felles mulegheiter, kva vi kan bli betre på, korleis skape vekst og velstand, basert på ein framtidsvisjon om levande bygder og eit sterkt felles regionsenter.

Ørsta og Volda kommunar er ulike, men likevel likeverdige. Den nye kommunen skal etablerast, driftast og vidareutviklast med utgangspunkt i kvar av dei gamle kommunane sine tradisjonar og identitetar, fortrinn og utfordringar. Struktur, organisasjonskultur og system skal vektleggjast, og utvikling av nærdemokrati skal gjevast høg prioritet.

3. Visjon og mål

Eit sterkt regionsenter med attraktive sentrum og levande bygder.

Ørsta og Volda er i dag senter for Søre Sunnmøre og Nordfjord. Om lag 50 000 personar kan nå Volda-Ørsta i løpet av ein time, og på 1,5 time heile 120 000.

- Visjonen er å bygge eit tydeleg regionsenter med større samla attraktivitet og avanserte tenester for heile regionen.
- Ivareta og utvikle arbeidsplassar.
Volda og Ørsta har fleire enn 1300 statlege og fylkeskommunale arbeidsplassar, m.a. høgskule, sjukehus, tingrett, jordskifterett, lånekasse, vegvesen, prosti, politi, flyplass, HELFO og NAV. Arbeidsplassane er viktige fordi dei tiltrekkjer seg og bidreg til utvikling av kompetanse i regionen, og utfyller den private arbeidsmarknaden.
- Noregs fremste senter for medieutdanning og nynorsk. Høgskulen i Volda har medieutdanning på masternivå med unik posisjon og renommé. Eit nytt mediesenter på campus er eit viktig steg for framleis å vere Noregs fremste medieutdanningscenter. Lærarutdanning, sosialarbeidarutdanning og andre er viktig å oppretthalde for å bygge ein sterk region.
- Nynorsk er del av ein felles identitet. Ivar Aasen-tunet er i dag eit nasjonalt opplevings- og dokumentasjonssenter for nynorsk. Forsking på nynorsk skriftspråk, nynorske læremiddel og nynorsk litteratur er viktig for høgskulen og Nynorsk kultursentrum.
- Volda-Ørsta kommune skal vere attraktiv for busetjing av familiar og unge.

4. Samfunnsutvikling

Auka attraktivitet og større slagkraft: Ein ny kommune av Volda og Ørsta gir nye mulegheiter; utvikle moderne sentrum med urbane kvalitetar, sterkare fagmiljø som sikrar rekruttering og god kompetanse. Ein ny kommune kan gje betre kvalitet og mangfald i tenestetilbodet, betre og samordna arealutnytting til bustad- og næringsformål, samordna og spissa satsing på næringsarbeid og etablerarar. Volda-Ørsta vil få meir påverknadskraft overfor sentrale og regionale styresmakter, og bli ein større og meir ressurssterk kommune betre rusta til å handtere nye og større oppgåver.

Strategi og tiltak

- Etablere Volda-Ørsta som eit moderne regionsenter med attraktive sentrum og levande bygdar. Utarbeide ny arealplan som sikrar attraktiv og tenleg lokalisering av næringsverksemdar og tenester, attraktive bustadområde, og landbruks- og miljøinteresser.
- Utvikle Noregs fremste senter for medieutdanning og nynorsk i samarbeid med Høgskulen, Nynorsk kompetansesenter og andre. Utvikle samarbeidet med Høgskulen og næringslivet, og arbeide strategisk for å sikre og utvikle regionale og statlege funksjonar, spesielt sjukehuset.
- Volda-Ørsta er den største landbruksregionen på Søre Sunnmøre, og den nye kommunen skal ha fokus på landbruk, skogbruk og arbeidsplassar som bygg på primærnæringsane.
- Realisere viktige samferdsel-, tryggleik- og miljøprosjekt i heile Volda-Ørsta kommune og regionen. Arbeide aktivt for å realisere tunnel Volda-Ørsta og Ørstafjord-kryssing som del av ny E-39/stamveg.
- Volda-Ørsta kommune skal legge til rette for ei spissa satsing på innovasjon og grunderverksemd i dialog med næringslivet og kompetansmiljø, og spesielt retta mot kompetansekravjande tenester. Danne eit felles utviklingsselskap for Ørsta og Volda med offentleg og privat kapital og kompetanse.
- Skape den beste skule- og utdanningskommunen på Vestlandet. Vere ein motor for å utvikle skule- og oppvekstmiljø gjennom samarbeid med Høgskulen.
- Planlegge og realisere universell utforming slik at alle menneske skal ha like mulegheiter til arbeid og leve gode og meiningsfulle liv.

5. Kommunale tenester

Kommunale basistjenester skal framleis vere lokaliserte nær innbygarane. Dette betyr gode tilgjengelege tenester både i bygdene og i sentrum. Innbygarane skal ha medverknad på utviklinga av tenestene gjennom ulike brukarutval. Kommunen skal ha ressursar og kompetanse til å møte demografiske endringar med fleire eldre med omsorgsbehov i framtida. Kommunane vil i åra som kjem oppleve vanskelegare økonomiske føresetnader, og ein ny samanslått kommune vil kunne møte desse utfordringane. Større fagmiljø gir mulegheiter til å profesjonalisere og imøtekomme behovet for spesialiserte tenester og spisskompetente fagmiljø.

Strategi og tiltak

- Vidareutvikling av tenestetilbod skal bygge på eksisterande struktur for skular, sjukeheimar og helse
- Bygge solide fagmiljø i alle delar av den nye kommunen
- Eit aktivt samarbeid mellom kommunen sitt fagmiljø og dei regionale/statlege funksjonane for å sikre vidare vekst og utvikling

- Forsterke det gode samarbeidet med frivillige lag og organisasjonar som legg ned ein formidabel innsats for lokalsamfunna
- Bruke mulegheiter som ligg i digital tenesteproduksjon og legge til rette for innovasjon og nyskaping i tenesteproduksjon for betre ressursutnytting

6. Lokaldemokrati. Prinsipp for styring og organisering

Volda-Ørsta kommune skal ha formannskapsmodellen etter kommunelova § 8 som styringsform. Kommunestyret skal i første valperiode ha 43 medlemmar. Tal på hovudutval og medlemmar i desse vil bli vurdert. Det er eit mål å engasjere fleire innbyggjarar i politiske prosessar. Her kan grende- og bygdeutval med politisk mynde vere eit alternativ saman med nye medverknadsformer gjennom til dømes sosiale media.

Det interkommunale samarbeidet mellom Ørsta og Volda vil bli ein del av ordinær drift. Nye kommunegrenser vil medføre ein gjennomgang av alle interkommunale samarbeid. Nokre vil bli bevarte, nokre vil inngå i den nye kommunane og nye ordningar kan bli vurderte.

Strategi og tiltak

- arbeide vidare med ulike modellar for medverknad og involvering
- begge rådhus skal ha sentrale funksjonar i den nye kommunen
- finne ei tenleg fordeling av administrasjonstenester i dei to tettstadane

7. Kommunal organisering. Namn. Kommunevåpen.

Kommunenamn blir Volda-Ørsta. Administrasjonssenter/kommunesenter blir lagt til Ørsta. Dei strategiske leiarfunksjonane (ordførar/rådmann med stab) skal vere i Ørsta, og leiarfunksjonane for dei mjuke tenestene i Volda (t.d. oppvekst og helse/omsorg). **Det er ein klar intensjon at det skal vere balanse mellom ansvar og arbeidsplassar i dei to rådhusa/kommunale bygg.**

Einingsleiingane for basistene (t.d. barnehagar, grunnskular, sjukeheimar, eldrebustader) skal framleis vere ved einingane ute. Fellesnemnda og prosjektorganiseringa vil fram til 2020 gjennom ein grundig og inkluderande prosess gå gjennom organisasjonsstruktur og tilrå kvar dei ulike administrative ansvarsområda skal vere. Gjennomgangen bør ha som utgangspunkt å samle fagmiljø som høyrer saman.

Volda-Ørsta kommune skal få nytt kommunevåpen som kan vere ein kombinasjon av dei to kommune-våpena, eller eit heilt nytt uttrykk. Det er naturleg å arrangere ein open idèkonkurranse om dette.

8. Arbeidsgjevarpolitikk / tilsette

Dei tilsette er kommunen sin største ressurs og har samla ein unik kompetanse. Vi er samde om å etablere ein arbeidsgjevarpolitikk som bidrar til å samle og utvikle arbeidstakarane i den nye kommunen, og som skaper eit løysingsorientert miljø med gode relasjonar mellom arbeidsgjevar og arbeidstakarar. Det føreset høg grad av medverknad både på lokalt og sentralt nivå, både under etablering av den nye kommunen og etter at den er etablert. Volda-Ørsta kommune skal ha ein tydeleg og inkluderande arbeidsgjevarpolitikk, vidareføre det gode trepartssamarbeidet, og legge til rette for mangfald blant dei tilsette.

Strategi og tiltak

- Høg grad av medverknad frå arbeidstakarorganisasjonane både under og etter etablering av den nye kommunen.
- Alle tilsette sine noverande rettar vert vidareførte i samsvar med lov- og avtaleverk
- Ingen tilsette må slutte som følgje av kommunereforma. Alle tilsette vil få tilbod om stilling i tilsvarande størrelse og tidsperiode som ein har i noverande kommune. Dersom det blir overtallige, vil den nye kommunen gje tilbod om anna passende arbeid.
- Byggje ein kompetent, effektiv og attraktiv kommuneorganisasjon, og sikre gode fagmiljø som stimulerer til god rekruttering og godt omdømme som arbeidsgjevar.
- Dei tilsette vil framleis vere sikra pensjonsordning gjennom KLP/SPK.

Det skal opprettast eit partssamansett utval for handsaming av saker som gjeld forholdet mellom den nye eininga som arbeidsgivar og dei tilsette. jfr. Inndelingslova §26 2. ledd

9. Frivillige lag og organisasjonar

Ørsta og Volda har eit omfattande idretts- og kulturtilbod som blir drive av frivillige lag, organisasjonar og kyrkja. Den samla frivillige innsatsen er avgjerande for innbyggjarane og lokalsamfunna, og avlastar kommunen på sine ansvarsområde. Volda-Ørsta kommune skal vidareføre sterk satsing på og støtte til det frivillige arbeidet.

Strategi og tiltak

- Vidareføring av Frivilligsentral utifrå erfaringar og ressursinnsats som er i Ørsta og Volda i dag
- Gode tilskotsordningar for frivillig arbeid, lag og organisasjonar
- Samarbeid med frivillig sektor i kommunal tenesteyting og innovasjonsprosjekt

10. Økonomi

Volda-Ørsta kommune skal ha ei sunn økonomiforvaltning der kommuneøkonomien er i balanse i eit langt perspektiv. Budsjett og økonomiplan skal ha eit stabilt tenestetilbod som målsetjing, slik at det ikkje blir brukt unødvendige ressursar på midlertidige omstillingar. Det er eit mål at økonomiplanen over tid skal ha eit netto driftsresultat minst på 1,75% av samla inntekter for å bygge opp eigenkapital.

Kommunane er fram til den nye kommunen er oppretta samde om å vise varsemd og berre gjennomføre tiltak som er i samsvar med kommunane si økonomiske bereevne. Vi skal:

- a) Ha dialog med kvarandre under budsjett- og økonomiplanarbeidet, og foreleggje forslaga for kvarandre før politisk handsaming
- b) Ikkje selje verdiar som t.d. kraftaksjar utan etter drøfting med kvarandre

Lånegjeld og framtidige investeringar

Kvar kommune har ansvar for å planlegge og prioritere økonomisk berekraft. Det er ønskeleg at Fylkesmannen følgjer opp dette overfor den enkelte kommune i samband med oversendinga av årsbudsjett og økonomiplan fram til 2020. Etter 2020 vil eit nytt felles kommunestyre ha ansvaret for å prioritere mellom investeringsprosjekta innanfor ein forsvarleg økonomisk politikk. Intensjonsavtalen sin investeringsplan vil vere eit viktig politisk dokument for prioriteringar av investeringar også etter 2020.

Eigarskap Tussa

Volda-Ørsta kommune vil få aksjemajoritet i Tussa og nye mulegheiter gjennom majoritetsstyring. Utbytte frå Tussa og konsesjonskraft vil variere frå år til år.

Eigedomsskatt og avgiftsnivå

Både Ørsta og Volda har eigedomsskatt i dag, og nivået blir harmonisert seinast frå 2020. Det er ein intensjon at midlar frå eigedomsskatt skal brukast til prioriterte byggeprosjekt og vedlikehald i heile den nye kommunen.

Kommunale avgifter er berekna utifrå sjølvkostprinsippet, dvs at avgiftene dekkjer inn driftsutgifter og utjamna investeringskostnader. Felleskommunen vil ha likt avgiftsnivå basert på same utrekningsmetode.

Strategi og tiltak

- Bruke frigjorte midlar og omstillingsmidlar til utvikling
- Sikre ein kommuneøkonomi i balanse med netto driftsresultat minimum 1,75%
- Realisere prioriterte investeringar som har regional verdi

11. Planverk og areal

Kommunane vil arbeide med separate planstrategiar/kommuneplanar/arealplan i 2016/2017. I arbeidet skal begge partar vurdere kva planoppgåver som er naturleg å prioritere i lys av føreståande kommunesamanslåing. Juridisk bindande planar vert overført til den nye kommunen og gjort gjeldande. Samla planportefølje vert gjennomgått i samband med utarbeiding av planstrategi for den nye kommunen, og naudsynte prioriteringar av planoppgåver vert gjort der.

Strategi og tiltak

- Felles og styrka plankontor. Utarbeide felles arealplan for Ørsta og Volda
- Utarbeide felles planar for andre samfunnsområde og tenester
- Sikre ei god utvikling der ein har meir og ulike typar areal å spele på
- Lettare å utløyse statlege og regionale midlar til samfunnsutvikling

12. Fellesnemnd

Det skal opprettast ei Fellesnemnd i samsvar med Inndelingslova §26 som har ansvar for å styre og følgje opp samanslåingsprosessen i perioden frå det er gjort vedtak og fram til samanslåinga vert sett i verk.

Fellesnemnda skal ha fire medlemmar frå Volda og fire medlemmar frå Ørsta. Dei tilsette vil ha medverknad gjennom eit nytt partssamansett utval for den nye kommunen. Fellesnemnda kan gjere bruk av arbeidsutval og -grupper etter behov.

13. Innbyggjarinvolvering

Kommunane har gjort vedtak om å halde rådgivande folkeavstemming 19. mai med røysterett frå 16 år. Kommunane skal vere aktive for å informere grundig og balansert. Begge kommunestyra må vedta intensjonsplanen før folkeavstemming blir halde.

14. Hornindal og Stryn

Denne intensjonsavtalen gjeld mellom Ørsta og Volda. Begge kommunar er opne for eit nærare samarbeid med Hornindal og Stryn, men vil vurdere resultatet av folkeavstemming om Ørsta og Volda før ein samla går i forhandlingar med Hornindal og Stryn.

Økonominotat –

vedlegg til intensjonsavtalen om felles kommune Volda- Ørsta

UTKAST

29. FEBRUAR 2016
ØRSTA OG VOLDA
FORHANDLINGSUTVALG
ØRSTA OG VOLDA

Målsetjing

Volda-Ørsta kommune skal utøve ei sunn økonomiforvaltning der kommuneøkonomien er i balanse i eit langt perspektiv. Budsjett og økonomiplan skal ha eit stabilt tenestetilbod som målsetjing, slik at det ikkje blir brukt unødvendige ressursar på midlertidige omstillingar. Det er eit mål at økonomiplanen over tid skal ha eit netto driftsresultat minst på 1,75% samla inntekter (resultatgrad) for å bygge opp eigenkapital.

Inngangsverdiar

Vi har her lagt fram nokre punkt som viser inngangsverdiene til Volda og Ørsta kommunar. Vi kunne tatt med fleire punkt, men meiner at desse er dei viktigaste.

▪ Lånegjeld

i-1000 kr.	Volda	Ørsta
Lånegjeld pr. 31.12.2015	kr 779 692	kr 668 400
Startlån	kr 55 631	kr 25 340
Sjølvfinansierande lån VAR	kr 66 802	kr 120 000
Rentekomp (oms.b. skule)	kr 81 250	kr 83 712
Lån som belaster kommunen sin økonomi	kr 576 009	kr 439 348

▪ Fond/Akkumulert overskot

i-1000 kr.	Volda	Ørsta
Disposisjonsfond	kr 31 956	kr 24 043
Bundne driftsfond	kr 23 881	kr 22 780
Ubundne investeringsfond	kr 65 214	kr 14 725
Bundne investeringsfond	kr 6 271	kr 4 544
Total fond	kr 127 323	kr 66 093

Akkumulert overskot	kr 28 474	kr 29 816
----------------------------	------------------	------------------

Rekneskapstala på Lånegjeld og Fond 2015 er p.t. ureviderte.

▪ Eigarskap

Tussa:

Ørsta kommune 1056 aksjar	34,8%
Volda kommune 484 aksjar	16,0%
Tilsaman	50,8%

Verdien på Tussa vart i årsrapporten for 2012 stipulert til rundt 2mrd. Etter dette har nettverksemdene til Tussa og Tafjord fusjonert og inntektsrammereguleringa for nettverksemdar gitt betre økonomisk uttelling. På den andre sida har reduksjonar i kraftprisane redusert verdien av årsproduksjonen vesentleg. Verkeleg økonomisk verdi er difor vanskeleg å angi konkret før eit konkret tilbod ligg føre. Med ein stipulert verdi på rundt 1,6 mrd. vil Ørsta kommune ha ein urealisert verdi på om lag 300 mill meir enn Volda.

Ørsta og Volda har i tillegg eigarskap i ei rekkje selskap. Det skal utarbeidast ein eigarstrategi i den nye kommune.

▪ Demografi

Demografien gir eit grunnlag for å vurdere andel innbyggjarar i produktiv alder og andel innbyggjarar i aldersgrupper som kan ha eit tenestebehov.

Alderssamansetjing. Framskriven utvikling for 6 ulike aldersgrupper. Framskrivinga er basert på SSB sitt mellomalternativ.

2015						
Kommune	0 - 5 år	6 - 15 år	16 - 19 år	20 - 66 år	67 - 79 år	80 år og eldre
Samla	1366	2466	1098	11497	2034	1105
Volda	584	1131	542	5314	933	473
Ørsta	782	1335	556	6183	1101	632
2040						
Kommune	0 - 5 år	6 - 15 år	16 - 19 år	20 - 66 år	67 - 79 år	80 år og eldre
Samla	1583	2843	1187	12712	2968	1938
Volda	750	1374	582	6274	1363	861
Ørsta	833	1469	605	6438	1605	1077

Framskrivingar av alderssamansetjinga viser at Volda vil ha ein sterkare auke av innbyggjarar i produktiv alder (20-66 år) enn det Ørsta har.

Oversikt over kjønnsbalanse i kvar av kommunane

Siste tala frå SSB syner at det er balanse mellom kjønna i Volda (100,4%) medan det i Ørsta er stort overskot av menn (104,5%).

Tenestebehov

Estimert framtidig tenestebehov i årsverk per 1000 innbyggjarar 20-66 år.

Kommune	2014	2020	2040
Samlet	49,8	48,9	67,8
Volda	44,8	43,4	57,5
Ørsta	54,2	53,8	77,8

Årsverkbehova i barnehage og grunnskule per 1000 innbyggjar vil i 2040 vere om lag som i dag. Begge kommunane får auka tenestebehov i pleie- og omsorgstenestene frå 2020 til 2040, men tenestebehovet aukar vesentleg meir i Ørsta.

Arbeidsmarknad - ulik grad av pendling

Data er henta frå SSB sine pendlingstal for 2014.

Ørsta/Volda har felles bu- og arbeidsmarknadsregion.

Kommune	Arbeidstakarar	Pendlar ikkje	Pendlartil
Samla	9 110	8 011	
Volda	4 318	2 714	Ørsta: 798
Ørsta	4 792	3 554	Volda: 945

Med ei gjennomsnittsløn utgjer dette ein "inntektsoverføring" mellom Volda og Ørsta på omlag 60 mill. kroner pr. år. Volda har 98% arbeidsplassdekning, medan Ørsta har 88% arbeidsplassdekning.

Meir om demografi finn ein ved å gå inn i heftet "Basisinformasjon Ørsta og Volda."

Økonomien inn i ein ny felles kommune:

- **Kommunaldrift**
Volda-Ørsta kommune må tilpasse si drift i forhold til inntektsføresetnadene, skatt og rammetilskot frå staten. Begge kommunane er i dag "låginntekts-kommunar" og har relativt lite handlingsrom. Endringar av inntektssystemet og bortfall av delar av basistilskotet (dersom ein vel å stå åleine), vil medføre at både driftsbudsjett og økonomiplanar vil måtte reduserast.

- Etter samanslåing;

Etablering av den nye kommunen vil kunne frigjere økonomiske midlar, hovudsakleg ved samanslåing av felles administrative funksjonar. Ei samanslåing inneber derfor betydelege midlar som dei to kommunane elles vil gå glipp av, og betyr mulegheiter for å realisere gevinstar og felles prosjekt.

- **Plan for investeringar**

- Før samanslåing;

Kommunane sin gjeldande økonomiplan fram mot ei samanslåing;

Volda	2016	2017	2018	2019
Byggefelt og industriområde	7 000 000	9 500 000	1 000 000	8 300 000
Sjølvkost-området (vatn, avløp og feiing)	5 400 000	20 000 000	24 500 000	8 000 000
Omsorgsbustader m.m.	29 900 000	23 500 000	30 000 000	14 000 000
Andre investeringar	211 012 500	128 073 500	53 858 000	22 458 000
Sum investeringar	253 312 500	181 073 500	109 358 000	52 758 000
Ørsta	2016	2017	2018	2019
Byggefelt	3 900 000	15 200 000	15 000 000	0
Industriområde	20 750 000	0	0	0
Sjølvkost-området (vatn, avløp og feiing)	14 200 000	6 000 000	11 000 000	7 000 000
Omsorgsbustader m.m.	42 748 000	54 000 000	4 000 000	4 000 000
Andre investeringar	103 091 000	157 010 000	65 560 000	36 460 000
Sum investeringar	184 689 000	232 210 000	95 560 000	47 460 000

Kommunane sin økonomiplan er basert på **gjeldande inntektssystem og inntektsføresetnader**.

I tillegg til ovannemnde investeringsplanar er ein samde om følgjande **regionale investeringar**:

Ørsta:

- I tillegg til Fleirbrukshallen skal Ørsta realisere ein regional symjehall.

Volda:

- Realisering av eit mediehus med kultursal i Volda.

- **Harmonisering av sjølvkostområde og avgifter**

Midlar frå eigedomsskatt skal som intensjon brukast til prioriterte byggeprosjekt og vedlikehald i heile den nye kommunen.

Kommunale avgifter er berekna utifrå sjølvkostprinsippet, dvs at avgiftene dekkjer inn driftsutgifter og utjamna investeringskostnader. Ein ny felleskommune vil ha likt avgiftsnivå basert på same utrekningsmetode.

- **Eigedomsskatt**
Både Ørsta og Volda har eigedomsskatt i dag, og nivået blir harmonisert seinast frå 2020.
- **Felles eigarskap i Tussa, utbytte og konsesjonskraftinntekter.**
Den nye kommunen vil få aksjemajoritet i Tussa som gir nye mulegheiter gjennom majoritetsstyring.

Utbyttet frå Tussa frå 2014 var 5,8 mill. for Ørsta og vel 2,6 mill. for Volda.
Volda-Ørsta kommune har som mål at drifta blir uavhengig av årleg utbyte frå Tussa.

Nytt inntektssystem / statlege overføringar

- **Eingongsstønad og reformstønad**
Volda-Ørsta kommune vil få ein **eingongsstønad** på **20 mill kr** og **reformstønad** på ytterlegare **20 mill kr**. Eingongsstønaden vert utbetalt når Stortinget har godkjent samanslåinga, medan reformstønaden vert utbetalt når samanslåinga er gjennomført (dvs. 01.01.2020).

- **Inndelingstilskot**
Dagens ordning med inndelingstilskot vert vidareført for dei kommunane som slår seg saman. Volda-Ørsta kommune får difor behalde sine **to** basistilskot i 17,5 år (15+5nedtrapping). Etter 15+5 perioden vil dei få same endringar i inntektssystemet som ikkje-samanslåtte kommunar. Det gir kommunen god tid til å tilpasse seg nye rammevilkår. Eit basistilskot utgjør ei årleg overføring på **13,2 mill kr**. Periodeeffekt 13,2 mill kr * 17,5 = **231 mill kr**.

Volda-Ørsta kommune har eit effektiviseringspotensiale når dei får behalde **to** basistilskot i 17,5 år. I kva grad og korleis ein vel å ta ut dette vert eit politisk spørsmål som eit nytt kommunestyre må ta stilling til.

- **Nytt inntektssystem**
Dei kommunane som gjer vedtak om samanslåing innan ramma av kommunereforma, får behalde dagens inntektssystem i 17,5 år (15+5nedtrapping).

For dei kommunane som ikkje gjer eit slikt vedtak har Regjeringa sendt eit utkast til **nytt inntektssystem** på høyring med høyringsfrist 1.mars 2016, og evt iverksetjing frå 2017.

KS (Kommunenes Sentralforbund) har laga ein berekningsmodell som viser følgjande effekt for Ørsta og Volda dersom endringane vert vedtekne:

Kommune	Utslag ny kostnadsnøkkel	Endra basistilskot. Strukturkriterium 25,4 km	Samla utslag per år
Volda	-1 738 000	-6 010 000	-7 748 000
Ørsta	-961 000	-4 895 000	-5 856 000
Samla			13 604 000

Samla inntektstap i Inndelingsperioden dersom vi ikkje gjer eit vedtak om samanslåing:
13,6mill x 17,5= **238 mill**

Stortinget si handsaming av nytt inntektssystem vil ikkje vere ferdig før vedtak om samanslåinga er gjennomført. Dei endelege endringane i inntektssystemet kan difor avvike frå KS sin berekningsmodell.

▪ **Auka folketalsvekst = auka økonomisk styrke**

SSB har gjort ulike framskrivingar av folketalsveksten i Volda-Ørsta kommune.

I kva grad folketalsveksten i VØ-kommune vil vere høg, middels eller låg, vil verte påverka av mange ulike faktorar. Vi trur likevel at ei felles VØ-kommune som samlar ressursane sine med eit felles mål om å halde på / bygge eit sterkt regionsenter for Søre Sunnmøre og Nordfjord, vil gi ei sterkare folketalsutvikling enn alternativet om å stå åleine.

SSB bruker tre ulike folketalsframskrivingar; lav – middels - høg

Kommune	1972	2016	2020 middels	2040 middels	2040 høg
Samla	17 053	19 714	20 467	23 231	26 606
Volda	7 478	9 037	9 543	11 204	12 836
Ørsta	9 575	10 677	10 924	12 027	13 770

Auka folketalsvekst gir auka økonomisk styrke i form av auka inntekter til området.

VØ-kommune vil også få eit auka tenestebehov med fleire innbyggjarar, noko som vil verte kompensert med auka overføringar.

Ein auke på 1000 nye innbyggjarar (snitt alder og fordelt med 500 på kvar av kommunane) vil gi auke i dei kommunale inntektene med omlag **23 mill. kr i året.**

Volda/Ørsta 29.02.2016

Referat leiargruppene 03.02.16

Tid 13.00-16.00

Tilstades.

Kjell Magne Rinda, Rune Sjugard, Rolf Magnus Sundgot, Liv Bente Viddal, Eldar Øye, Wenche Solheim
Per Ivar Kongsvik, Knut Åmås, Inger Liadal, Kristin Vik, Wenche Flo, Svein Berg Rusten ,
Andrea Fivelstad, Inger-Johanne Johnsen, Henrik Skovly, Oddny Vatnehol, Elisabeth Sæbønes,
Idun Lee Hofset

Andre:

Per Ivar Lied Sunnmøre regionråd, Gro Anita Bårdseth og Asbjørn Moltudal,

Hensikt:

Forventningsavklaring --- kva ser vi for oss i framtida.
Få fram mulighetsrommet

Program:

13.00 - 13.15	Introduksjon
13.15 - 14.15	Gruppearbeid SWOT
14.15 - 14.45	Presentasjon
14.45 - 15.00	Pause
15.00 - 15.30	Nødvendige behov neste 15 år
15.30 - 16.00	Presentasjon/ diskusjon

Per Ivar Lied leide samlinga og innleide først om dei aktuelle samanslåingane på Sunnmøre og om korleis gruppearbeidet skulle gjennomføraast.

4 Grupper:

- Økonomi, stab
- Helse, sosial, omsorg
- Oppvekst
- Plan/teknisk/næring

Gruppe Teknisk/Plan/Næring		
Eiga kommune	Ørsta - Volda	Ørsta-Volda ++
Styrker	Styrker	Styrker
Eit naturleg senter Nærheit Meir demokratisk Færre periferiar	Godt integrert/naboar Felles identitet Stordrift God ressursutnytting Strategisk kapasitet Arealplan	Sterkare Regional posisjon Godt integrert/naboar Felles identitet Stordrift God ressursutnytting Strategisk kapasitet Arealplan
Muligheter	Muligheter	Muligheter

Styrka identitet	Samordning Økonomi Fagmiljø Regional tyngde Sterkare næringsapparat /utvikling Utvikle/Befeste høgskulen	Utvikle reiseliv Samordning Økonomi Fagmiljø Regional tyngde Sterkare næringsapparat /utvikling Utvikle/Befeste høgskulen
Svakheter	Svakheter	Svakheter
Sårbare fagmiljø – små	Utkantar	Meir utkantar
Truslar	Truslar	Truslar
Sårbare fagmiljø – små Attraktivitet Liten åleine Mindre regional tyngde Økonomi	Fleire utkantar	Fleire utkantar

Gruppe Oppvekst		
Eiga kommune	Ørsta - Volda	Ørsta-Volda ++
Styrker	Styrker	Styrker
Overiktleg Mykje godt utviklingsarbeid Gode prosessar	Felles administrasjon Spesialisering, fordjupning spes.komp Kjenner kvarandre Samarbeid som er etablert God kompetanse	
Muligheter	Muligheter	Muligheter
Avhengig av satlege midlar Framhald av satsingar	Betre sakshandsaming Betre stetta krav til jur. Komp. Grunnlag for betre kvalitetssikring Meir rom for utvikling/innovasjon Samarbeid med høgskulen Strategisk tenking og analyse Meir føreseieleg økonomi	Økonomi
Svakheter	Svakheter	Svakheter
Innhaldet meir utsett enn struktur. Konsekvens for innhald	Misser ein god konkurrent	Endå fleire einingar Hornindal OK
Truslar	Truslar	Truslar
44 eininga barnehage /skule i drift i dag Økonomi	Bli større avstandar skuleeigar Mange einingar	Dei som har ei teneste ynskjer å framleis ha det
rekruttering		

Gruppe Helse-og sosial		
Eiga kommune	Ørsta - Volda	Ørsta-Volda ++
Styrker	Styrker	Styrker

Lokal kunnskap Nærleik til beslutning Forutsigbart for tilsette/ innbyggjarar Tryggheit	Større fagmiljø/større kompetanse Lettare å rekruttere Spisskompetanse Betre teneste Tilbod for marginale grupper med spesielle behov Habilitet i tildelingskontor Ressursutnytting Har samarbeidserfaring i dag	Lettare å bevare sjukehusfunksjonane (føresett at grensene i helseforetaket blir endra) +fylkesgrense
Muligheter	Muligheter	Muligheter
Slepp å bruke tid/energi på omstillinga Halde fokus på tenesteproduksjon	Samfunnsutvikling/fagutvikling Bygge opp spesialteneste/tilbod Tilbod for meir utfordrande tenester Styrka økonomi	Region/sterkare saman. Samfunnsutvikling/fagutvikling Bygge opp spesialteneste/tilbod Tilbod for meir utfordrande tenester Styrka økonomi
Svakheter	Svakheter	Svakheter
Å vere åleine/verte små i forhold til omkringliggende kommuner i regionen	Avstandar/utkantar Svekka økonomi	2 helseforetak 2 helseforetak/spesialisthelsetenesta Større avstand mellom behov og beslutning Lokaldemokratiet fjernare
Truslar	Truslar	Truslar
Dårlegare rammevilkår Økonomi	Usikkerhet	?Det ukjende

Mange av perspektiva er lik med oppvekst

Gruppe Økonomi/stab		
Eiga kommune	Ørsta - Volda	Ørsta-Volda ++
Styrker	Styrker	Styrker
Ø/V God økonomistyring Ø/V Verdi Tussaaksjar Ø; Lav lånegjeld 31.12. 173 mill	Beheld Basistilskot i 15 år V:Får del i Tussa-aksjane Styrker fagområda/Større fagmiljø Sterkare aktørar	Beheld Basistilskot i 15 år Styrka fagområde
Muligheter	Muligheter	Muligheter
Ø:Fortsatt god drift Ø: Beheld identiteten V:Meir kommunalt samarbeid	V: Større investeringsmusklar Felles skular Felles Økonomiavdeling Eitt sentralbord Spennande med endring – å få bygge opp noko heilt nytt	Eigedomsskatt?? V: Større investeringsmusklar Felles skular Felles Økonomiavdeling Eitt sentralbord Spennande med endring – å få bygge opp noko heilt nytt
Svakheter	Svakheter	Svakheter
Små i forhold til resten av regionen	Nytt inntektssystem V: 400 hyllemeter arkiv Ø: 750 hyllemeter arkiv	Nytt inntektssystem Lange avstandar Misse kompetanse Dårlegare skattereglar for

		pendlarar
Truslar	Truslar	Truslar
Nytt inntektssystem	Nytt inntektssystem Ulike i kultur Høgre sjukefråver Ekstraarbeid i overgangsfase Ekstraarbeid ved ny kommune/nytt org.nr.	Ekstraarbeid i overgangsfase

Andre oppsummeringar:

Andre fagområde som t.d. IKT burde også ha vore med

Betre kvalitet - på stell

Skule barnehage og til dels helse og sosial "kunne sett seg saman og jobbe saman i morgon"

Diskusjon om sentralisering (indre sentralisering/ytre sentralisering) -----motsats

Nødvendige behov neste 15 år

Her var ynsket å kome fram med dei investeringsbehova som ein ser for seg utover det vedtekne økonomiplanperioden.

Av det som er lista opp ser vi at der er ei blanding både av vedtekne investeringar og andre behov:

Aktuelle investeringar	Ørsta	Volda
Næringsareal; Hovden, Melsbygda, osb	X	
Legesenter/omsorgsbustader	X	
Fleirbrukshall	X	
Symjehall	X	
Barneskular; Sentrum, Vartdal, Vikemarka, Hovden	X	
Kulturhus	X	
Sentrum opprustning/Europlan P-areal, fellesarenaer/park/sentral plass	X	
Infrastruktur (veganlegg – Ringrute) Bruer - Melsgjerdet	X	
Bustadareal sentrum/bygder	X	X
Rassikring	X	
Trafikksikring (gang/sykkelveg)	X	X
IKT-investering	X	X
Rådhusoppgradering	X	
Vedlikehaldsetterslep	X	X
Spesialiserte tenester (viss felles) små einingar	X	X
"Hardbruks-bustader" (viss felles) små einingar	X	X
Korttidbustader (viss felles) små einingar	X	X
Bustader for utviklingshemma (same alder)	X	X
Økonomi Fagsystem	X	X
Sentrumsplan		X
Campusutbygginga Volda		X
Skule Mork		X
Ungdomsskulen Volda		X
IKT-Fiber	X	X
Torvmyrvegen	X	X
Reinseanlegg sentrum		X

Idrettshall/kroppsøvingsanlegg		X
Næringsareal		X
Rassikring Vartdal/Bondalen	X	